

2 Ekim 2022 12:00

KUŞAKLARI BİRLEŞTİREN MAHALLE VE ÜRETEN SAHA

Çelenk Bafra'yla Sıraselviler sokaklarında SAHA'yı, sanatı, üretimi ve mahalleyi konuştuk.

SOLİ

Soli

Mahalle: Sıraselviler. Mahalleli ve yazı: Çelenk Bafra. Fotoğraflar: Kaan Walsh.

Sıraselviler Caddesi'nden giriliyor **SAHA Studio**'ya. Üst katlardaki 2 farklı gece kulübünün önünden geçip iniyorsun merdivenlerden. Biraz şüphe, "Doğru yere mi geldim?" sorusu zihninde. Endişeye mahal yok. Şaşkınlık şimdi başlıyor. Kot farkından dolayı yemyeşil, gün ışığı alan, incir ağaçları arasındaki mekâna açılan bu bodrum katında. İnsanda mahalleye dair bir perspektif yaratan adının temsilcisi; bölgedeki ağaçları, florayı, faunayı, kedileri ve zaman zaman gelen kuşlarıyla yaşayan ve yaşatan bir alandayız şimdi. Arkamızda Cihangir'in esintisi.

Çelenk

SAHA'yla tanışalım

SAHA Çağdaş Sanatı Destekleme Girişimi bienalle 2011 yılındaki kuruluşundan beri yakın ilişki içinde. SAHA'nın amacı Türkiye'den görsel sanatlar alanında çalışan sanat profesyonellerini yani sanatçıları, yazarları ve küratörleri uluslararası sanat ortamına ve tartışmalarına dâhil etmek için destek sağlayan projeler yapmak, fon geliştirmek ve programlar yürütmek. 2011 yılından beri İstanbul Bienali'nin her edisyonuna Türkiye'den davet edilen sanatçı ve katılımcılara proje, kitap ve eser üretim fonları sağlıyorduk. Aynı zamanda Galata'daki ana binamız SAHA Residency başta olmak üzere İstanbul Bienali küratörlerini ve bienal için İstanbul'a araştırmaya gelen uluslararası sanatçıları ağırlıyorduk.

SAHA Studio da ilk kez 2019'de bir önceki İstanbul Bienali'yle eş zamanlı olarak kapılarını ziyarete açtı. En az 6 ay boyunca Türkiye bağlantılı sanatçılarla çalışan; çalışma mekânı, sanatçı şerefıyesi, araştırma ve eser üretim bütçesinin yanı sıra gerekirse editoryal, hukuki, teknik ve küratoryal konularda yardım alabildikleri; birbirleriyle ve mahalleye etkileşim içinde olabilen bir atölye ve ortak çalışma alanı burası. Mevcut araştırma ve projelerini devam ettirebilir veya yepyeni bir şeye başlayıp kitap, video, enstalasyon, ses, heykel ve resim gibi istedikleri her mecrada üretim ortaya çıkartabilirler.

Bienal her an her yerde karşına çıkabilir aman dikkat!

Bienal ve SAHA Studio ilişkisi

Bienal küratörlerinin bizi davet edişleri nerdeyse 2 sene önceydi. "Bırakın bu bienal kompost olsun, vaktinden önce başlasın, sonrasında da devam edebilsin." diye düşünen küratörlerin ilgisini çeken buranın sanat sergilenen değil sanat üzerine konuşulan, süreç üzerine tartışılan ve araştırılan bir mek n yani bir nevi sanatçıların ve sanatın "mutfağı" olmasıydı. SAHA Studio'daki sanatçılarla tanışmak, onlarla etkileşimde bulunmak için başlayan süreç bienalin 1 yıl ertelenmesiyle bizim bienalde işleri olacak sanatçıları SAHA Studio'da çalışmaya davet etme fikrini ortaya atmamıza yol açtı. Türkiye'den ama biri Avrupa'da diğeri ABD'de yaşayan Ahmet  ğ t ve Atıf Akın da üretimleriyle bu sürecin parçası oldu. İklim krizine dair sorular soran, cevaplar arayan projelerin peşindeki Burcu Yağcıoğlu, Elmas Deniz ve Can Küçük'se kurucusu ve üyelerinden olduğumuz **World Weather Network (Dünya Havadurumu Ağı)** bağlamında programa katıldı. Bienal küratörleri ve World Weather Network için işbirliği yaptığımız **m-est.org** adlı bağımsız sanat inisiyatifiyle beraber davet ettiğimiz sanatçılar hazıranda SAHA Studio'ya yerleşti. En az yıl sonuna kadar mek nda birlikteyiz.

Açık kapı açık fikir konseyi

Bienal süresince izleyicinin de katılımcı olabildiği, sanatçı ve izleyici arasında temasa alan açan bir sistem kurguladık. Çarşamba ve cumartesi günleri kapılarımız açık, tüm atölyeler gezilebiliyor. Kapının açık olması birkaç açıdan önemli. Galeri ve müzelerin aksine sanatçı ve izleyicinin birebir karşılaşma ve hatta buluşma yeri oluyor bu zaman. Bakan, yaratanın sürecini deneyimliyor, üzerine sohbet ediyorlar. Bu bir çocuk da olabilir, sanat konusunda uzmanlığı olan bir müze direktörü ya da küratörü de. Verilen geri bildirimler bazen izleyicinin anlamadığı, üzerine soru sorduğu bir konu bazen tavsiyeler üreten kişiye atölyede kalan zamanında ve hatta sonraki dönemlerde (çünkü burada bir işi tamamlama zarureti yok) dönüştüren, değiştiren, zenginleştiren ve bazen belki yorarak motivasyonu düşüren, çoğu zamansa motivasyonu artıran bir his sağlıyor. Burayı kapıları kitlenen atölyeler yerine perdelerle bölümlere ayrılan müşterek bir alan, paylaşılan bir büyük stüdyo olarak kurgulamamızın en önemli nedeni bu.

Mahalleli sanatı öğrenmek için SAHA Studio'da

Mahalle ve SAHA ilişkisi

Taksim, kentin de Türkiye'nin de en merkezî noktalarından biri. Uzun zamandır Beyoğlu'nun kültürünü kaybettiği, turistik bir bölgeye döndüğü ve eski ruhunun kalmadığı konuşuluyor ama buraya gelen sanatçılar için aynı şekilde tezahür etmiyor durum. Taksim Meydanı'nın geçmişini araştıranlar da oldu, Gezi Parkı'nı, meydanın politik bellekle olan ilişkisini araştıranlar da. Sadece tarihî veya fikrî bir arayış da değil, aynı zamanda farklı malzemeler satan dükkânlarla, esnaflarla samimi ilişkiler kurabileceğiniz bir yer Sıraselviler. Bıçak bileme atölyesinden çiçekçiye, veterinerine, vintage kovboy çizmesi satılan dükkânına ne ararsanız burada bulunur, hatta aramadıklarınız da. Evet, belki eskisi kadar sanat merkezi ya da galeri yok. Pek çoğu taşındı veya kapandı ama bir o kadar da sanatçı ve **Co-Pilot** hâlâ burada mesela. Toplu taşımayla kolay ulaşılabilen bir yerde olmamız bizim için önemli. Hem Karaköy, Galata ve Cihangir hem de Şişli-Beşiktaş aksından gelenlerin buluşma noktasında ve hâlâ Beyoğlu'ndayız, beraber.

Bir sokak ilk neyi hatırlar? En son neyi unuttur?

Sokağın hafızası

Biraz da sokakta yürüyelim istedim, Sıraselviler hattında. Meşelik Caddesi'ndeyiz şimdi. İstiklal Caddesi'den meydanın patırtısına girmeden Cihangir'e ulaşmak için geçtiğimiz ana arterlerden biri. Beyoğlu'nun hatta Türkiye'nin hem mimari hem de bellek taşı olarak önemli **Özel Esayan Ermeni Lisesi, Özel Zapyon Rum Lisesi** ve **Aya Triada Rum Ortadoks Kilisesi** gibi yapıları burada karşımıza çıkarlar.

Ben 90'lardan beri mahallenin çeperinde yaşayanlardanım. Okulumun ve işimin hep yakında olduğu burada yaşadığım dönemler olsa da aslında önemli olan fizikî evimin burda olup olmaması değil. Sokaklar, karşıma çıkan insanlar ve kapı önlerindeki sohbetler burayı "ev" kılan. Abdullah Sokak'a dönelim şimdi. Benim gibi kültür sanat alanından pek çok insanın ortak hafızasında "Sokak" olarak bilinir. Üzerinde kafelerin, kültür merkezlerinin ve eğlence mekânlarının olduğu, yeraltı kültürünün içinde ve sokakta geliştiği bir bölgeydi. Müzik ve sol ideolojinin tartışıldığı kafelerin, fanzinciler ve yayınevlerinin bulunduğu; sokaklarda rahatlıkla hep beraber içilen, çalınıp söylenen; sonrasında boş şişelerin toplanıp ihtiyacı olanlar için bakkalda değiş tokuş yapıldığı, **Küçük İskender**'in önde gelen figürlerden biri olarak üzerine yazdığı o sokak burası. Şimdi temizlenmiş ve mutenalaştırılmış olmakla birlikte hâlâ bir kuşağı, bizi birleştiriyor ve anılarını hep birlikte koruyoruz.